

Nr 334.

Av herr **Spångberg m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om beredande av kapital åt samfällda jordbruk.

Vid 1921 års riksdag väcktes motioner (första kammaren mot. nr 185, andra kammaren mot. nr 241 och 251), vari hemställdes, att statsmakterna skulle understödja kooperativa jordbruk. I dessa underströkos kraftigt svårigheterna för jordbrukssammanslutningar av detta slag att erhålla nödigt kapital för jordbruks bedrivande. Denna tanke vann även understöd såväl hos vederbörande utskott som i riksdagsdebatten. Andra kammarens 4:de tillfälliga utskott, som tillstyrkte en utredning i motionernas syfte, yttrade, att svårigheterna att skaffa erforderligt kapital synas väsentligt ha omöjliggjort förverkligande av alla tankar på kollektiva eller kooperativa jordbruk. För den enskilde jordbrukaren har staten sört genom egnahemslånefonden och jordbrukskassor. En kooperation av jordbrukare är däremot utestängd från dessa anstalter med deras nuvarande organisation. Det syntes utskottet uppenbart, att detta förhållande icke överensstämde med rättvisa och billighet. Därför ansåg utskottet, att en eventuell utredning i första hand borde inrikta sig på sådan ändring i bestämmelserna för erhållande av lån ur lånefonder och jordbrukskassor, att såväl enskilt som samfällt jordbruk kunde tillgodogöra sig de förmåner, som dessa fonder och kassor erbjuda.

Vid kammardebatten om utskottets betänkande framförde en del talare liknande synpunkter. Så ansåg en talare, att staten i sin lånepolitik för jordbruket borde giva samma möjligheter som ifråga om lån åt en annan näring, fiskerinäringen, så att lån kunde beviljas i den utsträckning, som det kan skaffas pengar, med lika rätt för sammanslutningar av t. ex. jordbruksarbetare som för enskilda, naturligtvis mot samma säkerhet för återbetalning av lånen för båda formerna. En annan talare yttrade: »Man borde ge dylika samverkande jordbruksarbetargrupper samma förutsättningar som den enskilde jordbrukaren att utnyttja de förmåner, staten kan vara villig lämna i form av lån till jordbruksändamål och dylikt. Det skulle alltså icke bliva fråga om någon som helst favorisering av nämnda kollektiva företag, utan endast en åtgärd i syfte att få dessa jämställda med de egnahemsföretag, som hittills bildats i vårt land.» En tredje talare yttrade: »Jag utgår ifrån, att det finnes fyra eller fem synnerligen duktiga jordbruksarbetare, som var och en enskild har rätt att av staten erhålla lån, om de vilja bygga ett eget hem. Finnes det något rimligt förnuft i att vägra dem lån, om dessa fyra eller fem duktiga jord-

bruksarbetare slå sig tillsammans för att gemensamt driva ett större jordbruk än vad var och en enskilt skulle förmå sköta?»

Dessa uttalanden träffa frågans kärnpunkt. Det är icke alls frågan om att staten skall lägga ner penningar på en konstlad drift eller söka frammana intresse för uppkonstruerade jordbruksformer. Men det är en mycket rimlig begäran, om man kräver, att de samfällda jordbruk, som förefinnas och bäras upp av en stark och intresserad odlarhåg, skola av statsmakterna beredas tillgång till driftkapital på samma villkor, som gälla för enskilda.

Vi hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte snarast utreda, på vad sätt samfällda jordbruk kunde beviljas tillgång till kapital på samma villkor, som gälla för enskilda, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan komma att föranleda.

Stockholm den 31 januari 1924.

Aug. Spångberg.

K. Kilbom.

Rob. Samuelsson.

Verner Karlsson.

H. Molander.

J. P. Dahlén.

Viktor Herou.

Nr 335.

Av herr **Lithander**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utvidgad lagstiftning mot illojal konkurrens.

(Återtagen.)
